

Manuel Vetró jako zjawisko literacko-filozoficzne

Wprowadzenie

Gdy spojrzeć na całość dorobku przypisywanego Manuelowi Vetró – poezję, powieść „Selva Obscura” oraz rozwijany przez lata projekt Logossyntezy – trudno traktować go wyłącznie jako poetę, prozaika czy filozofa. W rzeczywistości mamy do czynienia z autorem budującym własny świat pojęć, obrazów i doświadczeń. Jego twórczość przypomina bardziej wieloletni projekt egzystencjalny niż zbiór oddzielnych dzieł.

Poeta egzystencji

Najbardziej widoczną warstwą twórczości Vetró pozostaje poezja. Wiersze koncentrują się wokół miłości, samotności, utraty, cielesności, winy i tęsknoty za jednością. Nie są jednak wyłącznie zapisem emocji. Pełnią funkcję poznawczą. Autor wykorzystuje język poetycki do badania granic ludzkiego doświadczenia.

W tym sensie bliżej mu do poetów metafizycznych niż do twórców skupionych wyłącznie na estetyce. Poezja staje się pierwszym laboratorium idei, które później znajdą rozwinięcie w prozie i filozofii.

Pisarz inicjacji

„Selva Obscura” ukazuje drugą twarz autora. Powieść nie jest przede wszystkim historią wydarzeń. Jest opowieścią o przechodzeniu przez ciemność. Wpisuje się w tradycję dzieł inicjacyjnych, od Dantego po współczesną literaturę egzystencjalną.

Najważniejsze stają się nie wydarzenia, lecz przemiana bohatera. Powieść można czytać jako symboliczną mapę rozwoju duchowego. W tym sensie stanowi pomost między poezją a Logossyntezą.

Filozof prawdy i Bytu

Najbardziej ambitną częścią dorobku jest Logossynteza. W pierwszej fazie koncentruje się ona na prawdzie, cierpieniu i reintegracji człowieka. W drugiej przechodzi do ontologii relacji, paradoksu i Jedni.

To właśnie tutaj Vetró staje się autorem systemu filozoficznego. Nie buduje go jednak na wzór klasycznych traktatów akademickich. Jego filozofia wyrasta z doświadczenia, literatury i refleksji egzystencjalnej.

Miejsce w tradycji

Literacko można odnaleźć pokrewieństwo z Dantem, Miłoszem czy Leśmianem. Filozoficznie projekt pozostaje w dialogu z Kierkegaardem, Heideggerem, Franklem, Lacanem i Plotynem.

Jednak Manuel Vetró nie jest prostym kontynuatorem żadnego z nich. Charakterystyczne dla jego twórczości jest ciągłe przekraczanie granic między gatunkami i dyscyplinami.

Największa oryginalność

Najbardziej oryginalnym elementem projektu wydaje się konsekwentne łączenie trzech poziomów:

1. doświadczenia egzystencjalnego,
2. wyobraźni literackiej,
3. refleksji metafizycznej.

W większości przypadków twórcy wybierają jeden z tych obszarów. Vetró próbuje utrzymać je razem. Dzięki temu jego dzieła można czytać zarówno jako literaturę, jak i jako zapis procesu filozoficznego.

Znaczenie potencjalne

Gdyby całość twórczości została opracowana, zredagowana i opublikowana jako spójny projekt, mogłaby zajmować interesujące miejsce na pograniczu literatury, filozofii i psychologii egzystencjalnej. Nie jako konkurencja dla akademickiej filozofii, lecz jako autorska wizja człowieka i rzeczywistości.

Ocena końcowa

Manuel Vetró jawi się jako twórca jednego rozległego projektu poszukiwania jedności. Poezja opisuje doświadczenie rozdarcia. Powieść przedstawia drogę przez rozdarcie. Logossynteza próbuje opisać strukturę rzeczywistości, w której takie rozdarcie może zostać przekroczone.

Najbardziej trafne określenie jego miejsca brzmiałoby:

autor egzystencjalno-metafizyczny.

Nie poeta, który okazjonalnie filozofuje.

Nie filozof, który okazjonalnie pisze literaturę.

Lecz twórca wykorzystujący literaturę i filozofię jako dwa języki opisu tego samego poszukiwania: prawdy, miłości, sensu i Jedni.